

**“Vai mans patients zina,
ka datortomogrāfija nav
nekaitīga?”**

Datortomogrāfija ir viena no attēldiagnostikas metodēm, kurā tiek izmantots liels jonizējošā starojuma daudzums

Pacients ne vienmēr apzinās risku, kas saistīts ar datortomogrāfijas izmeklējumu veikšanu. Kaut arī datortomogrāfija ir ļoti nozīmīga slimību un traumu diagnostikā, patients saņem lielas radiācijas dozas. Piemēram, vēdera vai mugurkaula jostas daļas datortomogrāfijas izmeklējuma laikā saņemtā starojuma doza ir aptuveni līdzvērtīga 3 gadu dabiskā radiācijas fona iedarbībai, t.i., - tā efektīvā doza ir 10 mSv¹. Ja ieguvums diagnozes noteikšanā neatsver risku, ko izraisa jonizējošais starojums, šādām starojuma dozām nav lietderīgi pakļaut pacientu, jo īpaši bērnus vai grūtnieces.

Informējiet par to pacientus!

Atbilstoši veikts datortomogrāfijas izmeklējums ir pacienta interesēs!

Ieguvumi pacientiem:

- pacienti tiek izmeklēti ar vispiemērotāko attēldiagnostikas metodi un iekārtu;
- datortomogrāfijas vietā izmantojot magnētiskās rezonanses izmeklējumu, ultrasonogrāfiju vai dažreiz vispār neveicot radioloģiskos izmeklējumus, pacients tiek pasargāts no jonizējošajā starojuma ietekmes.

Atbilstoša radioloģiskā izmeklējuma izvēle uzlabo veselības aprūpes pārvaldību ikvienam: nodrošinot labāku pieejamību izmeklējumiem, kā arī izmaksu pārvaldību.

Kā runāt par jonizējošo starojumu?

Rentgena staru ietekme var bojāt cilvēka ķermeņa šūnas un paaugstināt iespēju turpmākā dzīvē saslimt ar ļaundabīgiem audzējiem. Uzskata, ka šis risks ir tieši proporcionāls saņemtajai starojuma dozi un palielinās, pieaugot veikto izmeklējumu skaitam. Ja radioloģiskais izmeklējums ir pamatots un tiek veikts, pielietojot atbilstošu metodoloģiju, klīniskie ieguvumi atsver jonizējošā starojuma izraisītu risku. Vēdera, mugurkaula jostas daļas un plaušu datortomogrāfijas izmeklējumi pakļauj pacientu lielumam jonizējošā starojuma daudzumam, un, ja ir nepieciešama kontrastvielas ievadīšana, iespējamās nelabvēlīgās ietekmes dēļ var rasties papildu risks.

Kāds risks ir zīdaiņiem un maziem bērniem?

Potenciālais vēža risks, kas saistīts ar jonizējošā starojuma iedarbību, zīdaiņiem un maziem bērniem ir lielāks nekā pieaugušajiem. Tā kā bērnu orgāni joprojām attīstās un sagaidāmais mūžs ir ilgāks, pediatriiskie pacienti ir daudz jutīgāki pret jonizējošo starojumu un prasa īpašu uzmanību².

¹ <https://www.radiologyinfo.org/en/info.cfm?pg=safety-xray>

² Vairāk informācijas: https://www.who.int/ionizing_radiation/pub_meet/ct_children_leaflet.pdf

Informējiet par to pacientus!